

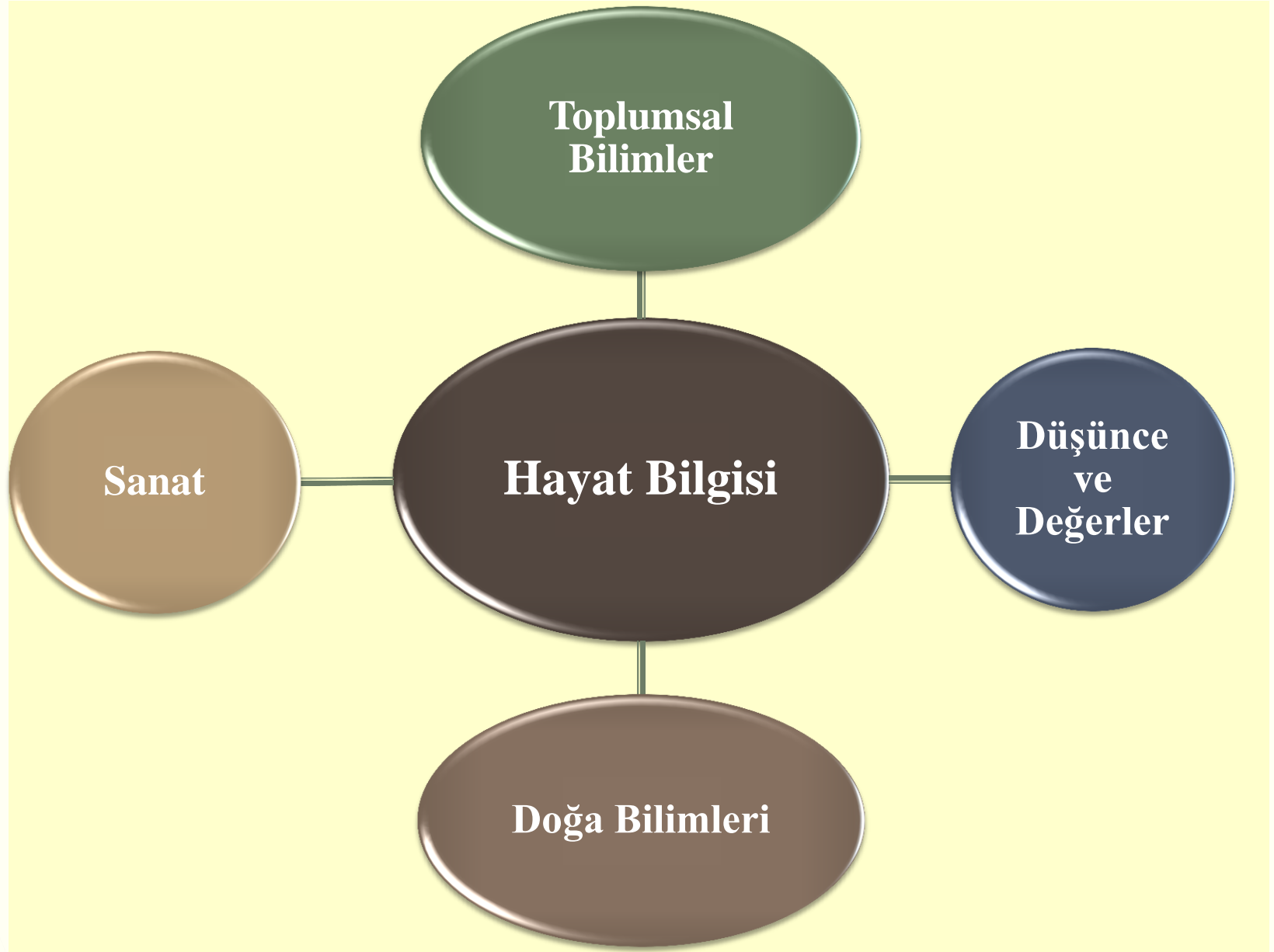
HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI (İLKOKUL 1, 2 VE 3. SINIFLAR)

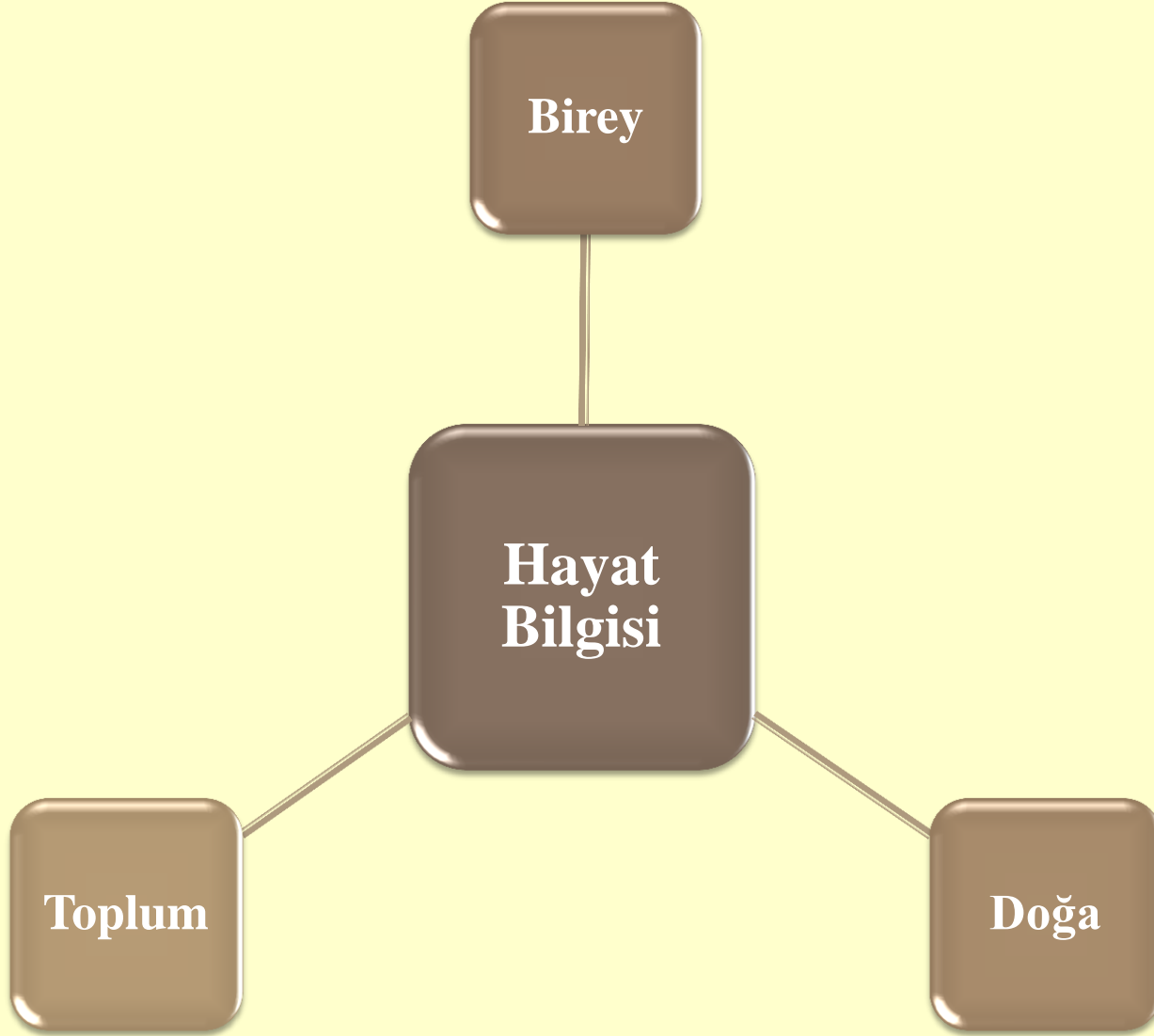
Öğretim Programı
Tanıtım Sunusu

Neden Hayat Bilgisi?

Programın Geliştirilme Süreci

- 2017 İlkokul Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programının geliştirilme sürecinde, dersle ilgili akademisyen, öğretmen ve uzmanlardan oluşan komisyon üyeleri tarafından yapılan çalışmalardan yararlanılmıştır.

Programın Geliştirilme Süreci

- İhtiyaç Analizi Çalışmaları
- Öğretim Programlarının İncelenmesi
- Öğretim Programına İlişkin Yapılan Tezlerin ve Diğer Çalışmaların Değerlendirilmesi
- Ders Kitaplarının Analiz Edilmesi
- Alan Araştırmasının Yapılması

Programın Temel Felsefesi

- Öğretim Programı öğrenci merkezli öğrenmeyi temel alır.
- Öğrencinin bilgiye ulaşma yollarını kullanması, öğrenmeyi yaparak ve yaşayarak kendisinin gerçekleştirmesini esas alır.
- Öğretmen, bilgiye ulaşmada öğrencinin rehberidir.

Programın Temel Felsefesi

- İşbirlikçi öğrenme,
- Sosyal beceriler,
- Eleştirel düşünme,
- İnovatif düşünme becerisi,
- Tecrübe ederek öğrenme,
- Estetik (Aesthetic) eğitimi ele alınan başlıca konular arasında olmuştur.

Merak

- Bireyi “öğrenme”ye yönlendirecek en önemli güç bu “merak” duygusudur. Çünkü öğrenme soru sormak, sorularına cevap almak, cevap alınamayan sorulara cevap bulmaya çalışmakla başlar ve birey ayırt etmeyi, ardından da bir araya getirmeyi öğrenir.
- Böylece birey hem kendisini hem de içinde bulunduğu dünyayı, yeniden inşa etme kaygısını ve cesaretini kazanır.

İyi – Doğru - Güzel

- Benzer şekilde epistemolojik, sosyolojik ve estetik açılardan “iyi”, “doğru” ve “güzel” kavramları da öğrencinin müreffeh bir toplumu oluşturan mutlu bir birey olmasında önemli yer tutmaktadır.
- Öyle ki bu kavramlar, ayrı ayrı ele alındıklarında bütün bir insan yaşamının gerekliliklerine karşılık gelecek derinliğe ve içeriğe sahiptir.
- Nitelikli ve hedefi hayata dönük bir eğitim, “iyi”, “doğru” ve “güzel” kavramlarını temel almalıdır.

İş Birliği

- İş birliğine dayalı öğrenme, iş birliğini ve iletişimi temel alır. Farklılıklara saygı gösterilmesine, farklılıkların zenginlik olarak algılanmasına, düşüncelerin daha rahat paylaşılmasına ve nihayetinde yeni fikirlerin oluşmasına ortam hazırlar.
- Bu bağlamda öğretim programı; bireyi topluma, toplumu da bireye feda etmeyen, kişi hak ve hürriyetine saygılı, uzlaşmacı bireyler yetiştirmek üzerine temellendirilmiştir.

Sosyal Beceriler

- Sosyal beceriler başkaları ve çevreyle olumlu etkileşimi içerir.
- Başkalarının duygularını anlama
- Grup etkinliklerinde yer alma
- Cömertlik
- Yardımseverlik
- Başkalarıyla iletişimde bulunma
- Müzakere etme
- Sorun çözme vb.

Sosyal Beceriler

Burada önemli olan;

- Kendisiyle ve toplumuyla uyum içinde
- Sorumluluklarını bilen ve gereğini yerine getirebilen
- Bir yandan millî, diğer yandan da evrensel değerleri içselleştirmiş
- Öz güven sahibi bireyler yetiştirmektir.

Eleştirel Düşünce

- Eleştirel düşünme yeni fikirlerin ortaya çıkmasını sağlar.
- Ayrıca birey, düşüncelerini argümanlar ortaya koyarak savunduğu için bu savunma, düşüncelerin tekrar değerlendirilmesine de olanak tanır.
- Öğretim programında bu düşünce biçimini içselleştiren, analitik ve yaratıcı düşünme becerilerinin gelişmesine izin veren bir yolla hayati tecrübeyi, eskimez yeniyi bulmaya, ona ihtimam göstermeye ve yeniden üretebilmenin yollarına ulaşmaya önem verilmiştir.

İnovatif Düşünme

- İnovatif düşünme becerisi yeni kavrayışlara, özgün yaklaşımlara, yeni bakış açılara, bir şeylerin anlaşılması ve kavranmasında yepyeni yollara öncülük eden bir düşünme biçimidir.

Genel olarak inovatif düşünmenin geliştirilmesinde önemli olan;

- Bireylerin fikir üretimini sağlayacak tekniklerin kullanılması
- Farklı fikirlerin ortaya atılması
- Fikir üretimine, hayal gücüne, düşünme becerilerinin geliştirilmesine dayalı eğitimin sağlanabilmesidir.

Somut Yaşantılar

- Günümüz eēitim anlayışı  ērencinin bilgi düzeyinin deēerlendirilmesinden ziyade, bilginin birey için anlamlı ve yaşantısal hâle getirilmesi esasına dayanmaktadır.
-  ēretim programlarında doēa bilinciyle desteklenen bir  evre anlayışına sahip  ērencilerin yetiştirilmesiyle beraber,  ērenmenin sadece okul mek nları veya sınıflarla sınırlı olmadığı, bütün hayatı kapsadığı fikrini temele alan,  ērenilenlerin günlük hayatta kullanılabilmesinin yolunu açan bir yaklaşım dikkate alınmıştır.

Estetik Duyarlılık

Estetik eğitiminin programa işlenmesinde hedef;

- Fikirlerini, beğenilerini sunabilen,
- Eğlenerek ve ilgi alanlarını geliştirerek ğrenen,
- Yüksek motivasyonlu, eleştirel düşünme becerileri gelişmiş,
- Mutlu, estetik değerlere uzak olmayan,

Estetik Duyarlılık

Estetik eğitiminin programa işlenmesinde hedef;

- Estetik hazzın izini süren,
- Estetik bakış edinebilmiş,
- Kendi hayal gücünü ortaya koyabilen,
- Hayatın tek yönlü işleyişini kendi tasarımları ile zenginleştiren bireyler yetiştirmektedir.

Estetik Eğitimi

- Yemek kaşığından çeşmeye, kuş yuvasından kapiya kadar hayatı, en ince ayrıntısına varana dek, süsleme hassasiyeti taşıyan bir geleneğin bu imkânlarının tekrar ortaya çıkarılması beklentisiyle hareket edilmiştir.

Çok Yönlü Gelişim

- Öğretim programında öğrencilerin duygusal, zihinsel ve sosyal yeteneklerini mümkün olduğu kadar eş ölçüde geliştirmelerine imkân verilmiştir.
- Ayrıca eşitlik, adil olma kavramları üzerinde yoğun olarak durulmuş; duyguları dile getirme, düşüncelerini öz güvenle ifade edebilme, öneride bulunma veya bir fikri reddedebilme hakları da düzeylerine uygun şekilde eğitimin parçası hâline getirilmeye çalışılmıştır.

Tarih Bilinci

- Geleceğe ışık tutmada önemli bir yeri olan tarih bilgisi ve bilincinin öğrencilere doğru bir şekilde kazandırılması için tarihin komplekssiz bir şekilde aktarılabilmesi fakat diğer taraftan da tarihin öznesi olmuş milletimizin büyük tarihsel başarılarının da göz ardı edilmemesi üzerine eleştirel bir tarih felsefesi gözetilmiştir.

Sanatsal, Edebi ve Kültürel Bilinç

- Genel olarak sanatsal, edebî ve kültürel çalışmalar öğrencilerin düzeylerine uygun şekilde eğitime dâhil edilmiştir.
- Tarihi boyunca değişik medeniyetlere ev sahipliği yapmış ve bu medeniyetlerin en gözde eserlerini hâlâ muhafaza etmekte olan bir ülke olarak bu kültürel varlıkların ancak bilgili ve yaşadığı döneme de belirli bir tarih bilinciyle bakabilen bireylerin yetişmesiyle gelecek nesillere aktarılabilceği düşüncesi gözetilmiştir.

Programın Genel Amaçları-1

- Kendini ve yaşadığı çevreyi tanır.
- Aile ve toplumun temel değerlerine sahip olur.
- Millî, manevi ve insani değerleri yaşantısal hâle getirir.
- Kişisel gelişimini sağlamak için yapması gerekenlerin farkında olur.
- Kişisel bakım becerilerini geliştirir.
- Sağlıklı ve güvenli yaşam sürme bilinci edinir.
- Sosyal katılım becerisi kazanır

Programın Genel Amaçları-2

- Zamanı ve mekânı algılama becerisi edinir.
- Kaynakları verimli kullanma becerisi geliştirir.
- Öğrenmeyi öğrenme becerisi kazanır.
- Temel düzeyde bilimsel süreç becerilerini kazanır.
- Ülkesini sever, tarihî ve kültürel değerlerini yaşatmaya istekli olur.
- Doğaya ve çevreye karşı duyarlı olur.
- Bilgi ve iletişim teknolojilerini amacına uygun olarak kullanır.

Programın Temel Yeterlilikleri

Programın Becerileri

1.Araştırma	9. İş Birliği	17. Mekânı Algılama
2.Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma	10. Karar Verme	18. Millî ve Kültürel Değerleri Tanıma
3.Değişim ve Sürekliliği Algılama	11. Kariyer Bilinci Geliştirme	19. Öz Yönetim
4.Dengeli Beslenme	12. Kaynakların Kullanımı	20. Sağlığını Koruma
5.Doğayı Koruma	13. Kendini Koruma	21. Sorun Çözme
6.Girişimcilik	14. Kendini Tanıma	22. Sosyal Katılım
7.Gözlem	15. Kişisel Bakım	23. Zaman Yönetimi
8.İletişim	16. Kurallara Uyma	

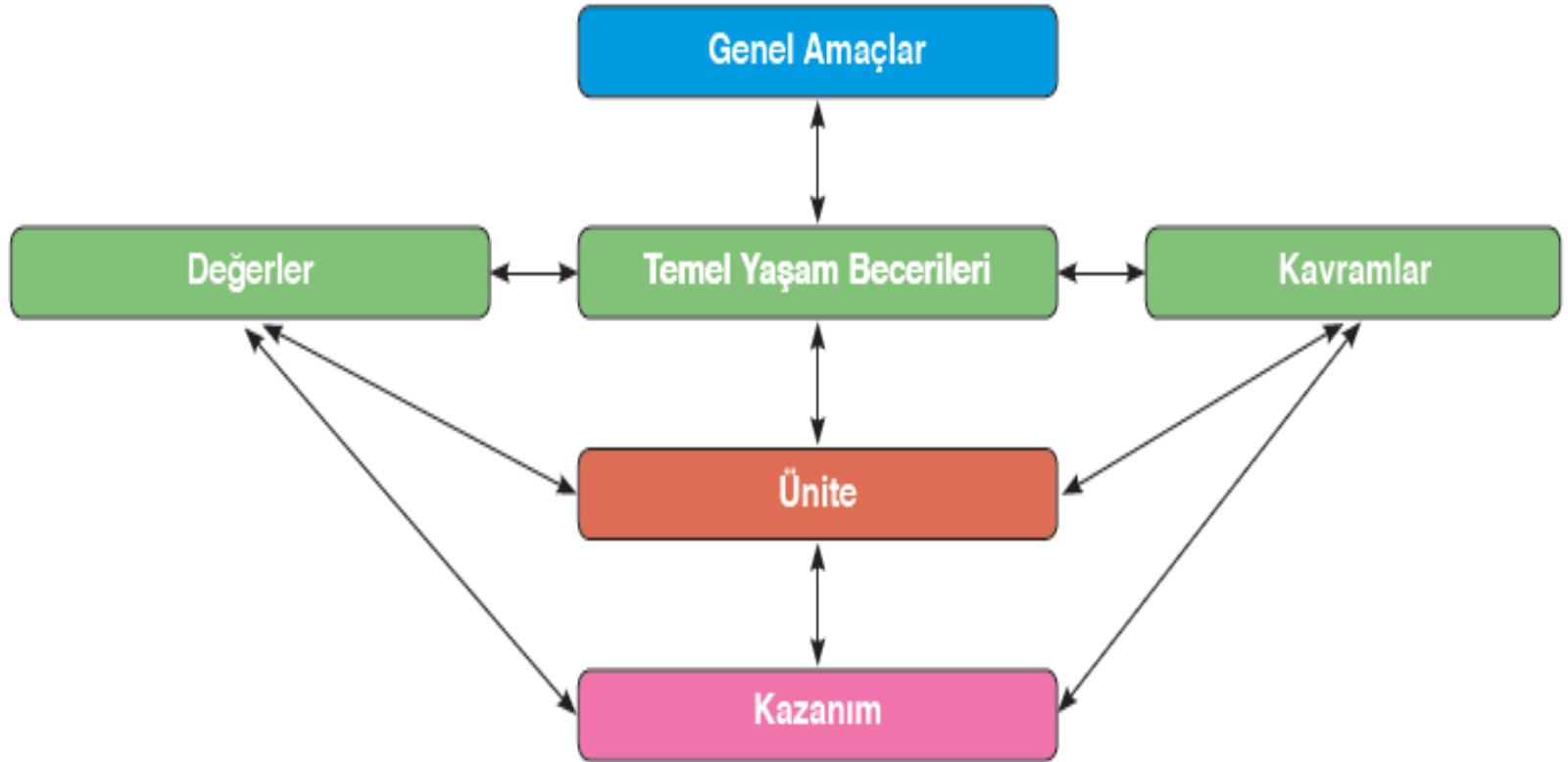
Programın Değerleri

---

1. Adalet	8. Doğruluk	15. Sabır
2. Aile birliğine önem verme	9. Dostluk	16. Saygı
3. Bağımsızlık	10. Dürüstlük	17. Sevgi
4. Bilimsellik	11. Estetik	18. Sorumluluk
5. Çalışkanlık	12. Güven	19. Vatanseverlik
6. Dayanışma	13. Merhamet	20. Vefa
7. Duyarlılık (Doğal Çevreye Duyarlılık, Kültürel Mirasa Duyarlılık)	14. Misafirperverlik	21. Yardımseverlik
	15. Paylaşma	

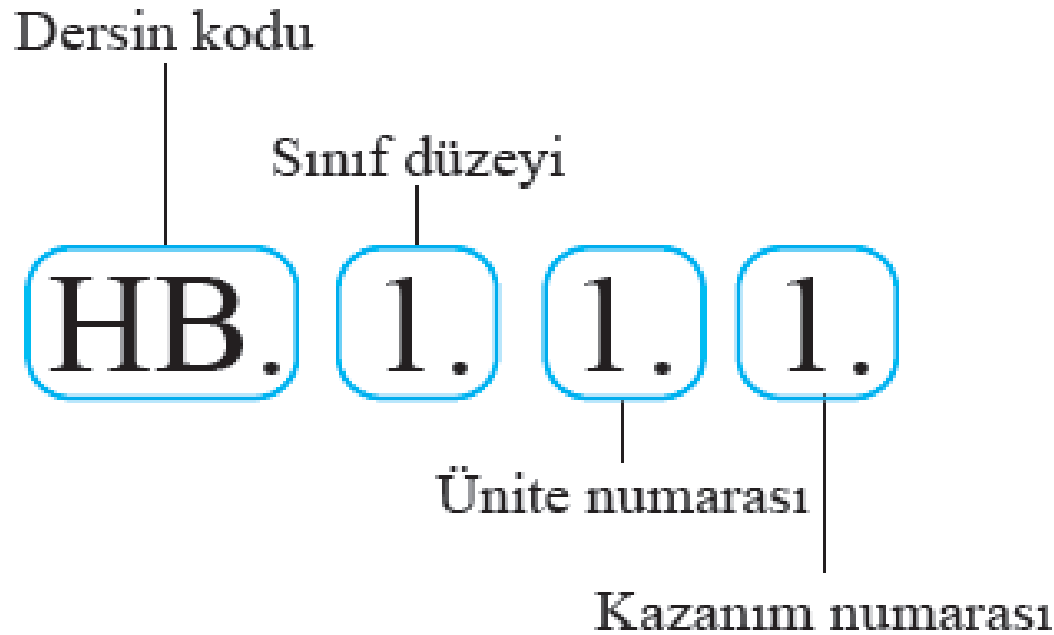
Programın Organizasyon Yapısı

Şema 1: Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın Organizasyon Yapısı

Programın Organizasyon Yapısı

İlkokul 1. Sınıf Programı

Sınıf	Ünite No	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Ders Saati (Öngörülen Süre)	Ders Saati Yüzdesi
1	1	Okulumuzda Hayat	15	40	28
	2	Evimizde Hayat	7	20	14
	3	Sağlıklı Hayat	7	22	15
	4	Güvenli Hayat	7	20	14
	5	Ülkemizde Hayat	6	20	14
	6	Doğada Hayat	8	22	15
Toplam			50	144	100

Tablo 2: Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı 1. Sınıf Ünite Adları, Kazanım Sayıları, Ders Saatleri (Öngörülen Süre) ve Yüzdeleri

İlkokul 2. Sınıf Programı

Sınıf	Ünite No	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Ders Saati (Öngörülen Süre)	Ders Saati Yüzdesi
2	1	Okulumuzda Hayat	11	30	21
	2	Evimizde Hayat	9	28	20
	3	Sağlıklı Hayat	7	22	15
	4	Güvenli Hayat	6	20	14
	5	Ülkemizde Hayat	8	20	14
	6	Doğada Hayat	9	24	16
Toplam			50	144	100

Tablo 3: Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı 2. Sınıf Ünite Adları, Kazanım Sayıları, Ders Saatleri (Öngörülen Süre) ve Yüzdeleri

İlkokul 3. Sınıf Programı

Sınıf	Ünite No	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Ders Saati (Öngörülen Süre)	Ders Saati Yüzdesi
3	1	Okulumuzda Hayat	9	24	22
	2	Evimizde Hayat	8	20	19
	3	Sağlıklı Hayat	5	13	12
	4	Güvenli Hayat	6	15	14
	5	Ülkemizde Hayat	9	22	20
	6	Doğada Hayat	6	14	13
Toplam			43	108	100

Tablo 4: Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı 3. Sınıf Ünite Adları, Kazanım Sayıları, Ders Saatleri (Öngörülen Süre) ve Yüzdeleri

Programın Ölçme-Değerlendirme Anlayışı

- Program hem süreç hem de sonuç odaklı değerlendirme anlayışına sahiptir.

Programın Ölçme-Değerlendirme Anlayışı

Tanıma

Amacı: Öğrencilerin dönem, ünite ve ders öncesinde beceri ve kazanımlar açısından ön öğrenmelere ilişkin düzeylerinin belirlenmesidir.

Araçları: Hazırbulunuşluk testleri, gözlem, görüşme formları, yetenek testleri vb.

İzleme-Biçimlendirme

Amacı: Dönem başından sonuna kadar öncelik, öğrencilere not vermek değil, öğrenme eksiklerini belirlemek ve öğrenmelerini geliştirmek, ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarmaktır. Ayrıca öğrenme-öğretme sürecini biçimlendirmektir.

Araçları: İzleme / ünite testleri, uygulama etkinlikleri, otantik görevler, derceli puanlama anahtarı, açık uçlu sorular, yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç, kelime ilişkilendirme, öz ve akran değerlendirme, grup değerlendirme, projeler, gözlem formları vb.

Sonuç (Ürün) Odaklı

Amacı: Öğrencilerin kazanım ve beceri açısından ne düzeyde olduklarının, bir diğer ifadeyle öğrencilerin başarı düzeylerinin belirlenmesidir.

Araçları: Dönem sonu sınavları, uygulama sınavları, gözlem, görüşme formları, projeler vb.

Programın Ölçme-Değerlendirme Anlayışı

---

1. Yazılı Sınavlar
2. Kısa Cevaplı Testler
3. Çoktan Seçmeli (Seçme Gerektiren) Testler
4. Projeler
5. Öz Değerlendirme
6. Öğrenci Ürün Dosyası

1. Akran Değerlendirme
2. Gözlem ve kontrol listeleri
3. Dereceleme Ölçekleri
4. Dereceli Puanlama Anahtarı

Ne Değişti?

1. Programın Ünite Adlarında Yapılan Değişiklikler:

ÜNİTE ADLARI	
2015	2017
Ben ve Okulum	Okulumuzda Hayat
Ailem ve Evim	Evimizde Hayat
Sağlıklı Hayat	Sağlıklı Hayat
Güvenli Hayat	Güvenli Hayat
Ülkemi Seviyorum	Ülkemizde Hayat
Doğa ve Çevre	Doğada Hayat

2. Programın Kazanım Sayılarında Meydana Gelen Değişiklikler:

ÜNİTE ADLARI		KAZANIM SAYILARI					
2015	2017	1. Sınıf		2. Sınıf		3. Sınıf	
		<u>2015</u>	<u>2017</u>	<u>2015</u>	<u>2017</u>	<u>2015</u>	<u>2017</u>
Ben ve Okulum	Okulumuzda Hayat	14	15	11	11	6	9
Ailem ve Evim	Evimizde Hayat	6	7	6	9	6	8
Sağlıklı Hayat	Sağlıklı Hayat	12	7	7	7	5	5
Güvenli Hayat	Güvenli Hayat	7	7	8	6	10	6
Ülkemi Seviyorum	Ülkemizde Hayat	7	6	7	8	9	9
Doğa ve Çevre	Doğada Hayat	8	8	10	9	7	6
Toplam		54	50	49	50	43	43

Programın Yapısında ve İçeriğinde Meydana Gelen Değişim

- 2017 öğretim programında yer alan genel amaçlar daha sade ve anlaşılır hale getirilmiş, öğretim programı içeriğiyle bütünleştirilmiştir.
- 2015 öğretim programında toplam 22 beceri varken 2017 öğretim programında toplam 23 beceri bulunmaktadır.
- 2015 öğretim programında toplam 20 değer varken 2017 öğretim programında toplam 21 değer bulunmaktadır.

Programın Yapısında ve İçeriğinde Meydana Gelen Değişim

- 2017 öğretim programında öğrencilerin bilimsel süreç becerilerini geliştirerek keşfeden, soran, sorgulayan, üreten ve sorun çözebilen bireyler haline gelmeleri amaçlanmıştır. Ayrıca öğrencilerin içinde yaşadığı mekâna ve topluma uyumlarını sağlayabilmeleri ve kültürel aktarımı gerçekleştirebilmeleri amacıyla toplumsal değerlerin kazandırılmasına da önem verilmiştir.

Programın Yapısında ve İçeriğinde Meydana Gelen Değişim

- Program içeriğinde İş Sağlığı ve Güvenliği konuları ilgili kazanımlarda işlenmiştir. Ayrıca programda dersler arası ilişkilendirme yapılarak içerik Türkçe, Fen Bilimleri, Matematik ile Oyun ve Fizikî Etkinlikler derslerinin ilgili kazanımlarıyla eşleştirilmiştir. Program, okul içi ve okul dışı öğrenme faaliyetlerini önemsemiş, öğrenci merkezli öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinin kullanılmasını istemiştir.

Program Öğretmenlerden Ne İstiyor?

- 1. Dersin işlenişinde okul içi ve okul dışı uygulamalar yapmaya özen gösterilmelidir.
- 2. Okul içi ve okul dışı uygulamalarda öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel gelişimleri ile bireysel farklılıkları dikkate alınmalıdır.
- 3. Kazanımlar doğrultusunda yapılacak etkinliklerle okul ve yaşam arasında bağlantı kurulmasına özen gösterilmelidir.

Program Öğretmenlerden Ne İstiyor?

- 4. Öğrencilerin çevrelerinde bulunan canlı ve cansız varlıkları etik konulara dikkat ederek öğretim materyali olarak kullanmalarına imkân tanınmalıdır.
- 5. Özellikle öğrencilerin araştırma yapmaları beklenen çalışmalarda, araştırma sonuçlarını afiş, poster, pano, broşür, gazete, tablo, grafik vb. materyaller kullanarak sınıfta arkadaşları ile paylaşması desteklenmelidir.
- 6. Doğa içerikli kazanımlarda basit düzeyde deneysel etkinlikler yaptırılabilir.

Program Öğretmenlerden Ne İstiyor?

- 7. Öğretim Programı'nda yer alan bazı kazanımlar, belirli gün ve haftalara denk gelen zaman dilimlerinde işlenmelidir.
- 8. Üçüncü sınıfa kadar millî bayramlar vb. konular işlenirken öğrenciler henüz 1000'den büyük sayıları okumayı ve yazmayı öğrenmedikleri için ders kitabında tarihler rakam veya yazı ile verilmemelidir.

Program Öğretmenlerden Ne İstiyor?

- 9. Program uygulanırken özel gereksinimi olan öğrenciler için gereken esneklik gösterilmeli, öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler hazırlanmalı ve planlamalar yapılmalıdır.
- 10. Program uygulanırken öğrencilerin değerleri kazanmasına özen gösterilmeli, tüm kazanımlar ilgili değerlerle eşleştirilmeli ve örtük program anlayışından hareketle dersler işlenmelidir.

Program Öğretmenlerden Ne İstiyor?

- 11. Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olarak, kazanımlar için gerekli temel yaşam becerilerinin geliştirilmesine önem verilmeli ve etkinlikler bu anlayışla hazırlanmalıdır.
- 12. Hayat Bilgisi dersinin, zevkli ve eğlenceli bir şekilde işlenerek kazanımlara ulaşılabilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.

Teşekkürler...

